

ним з першочергових завдань молодій державі. Головна мета – перейти від державного монополізму в сільському господарстві до колективного і приватного виробництва. Одну з провідних ролей в цьому завданні відіграють фермерські господарства.

В нашій державі створена достатня нормативна база для розвитку фермерських господарств, які можна надіятись, в майбутньому складуть основу приватного сектора сільського господарства і піднесуть наше аграрне виробництво на рівень розвинутих держав Європи.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30, Ст.141.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. –2001. – № 3-4, Ст.27.
3. Аграрне право України: Підручник / За ред. О.О.Погрібного. – Київ, 2004. – 448 с.
4. Аграрне законодавство України: Підручник / За ред. В.І. Семчика. – К, 2005. – 480 с.

УДК 347.965 (043.2)

Федорченко Н.В.,
к.ю.н., доцент,
Київський університет туризму,
економіки і права, м. Київ

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ ПРАВОВИХ ПОСЛУГ

Аналіз проблем надання правових послуг говорить про те, що такі послуги тісно пов'язані з виникненням права. Історія знає періоди повної або часткової заборони договорів про надання правових послуг [1, с. 4].

В Україні створена система нормативних актів, які регулюють діяльність в сфері надання правових послуг, до яких відносяться: Цивільний процесуальний, Кримінальний процесуальний, Господарський процесуальний кодекси, Кодекс адміністративного судочинства; Закон України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність"; Укази Президента України "Про деякі заходи щодо підвищення рівня роботи адвокатури", Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію ад-

вокатури та Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури та інші нормативні акти.

Метою даного дослідження є виявлення проблемних питань цивільно-правового регулювання надання правових послуг та надання пропозицій щодо їх вирішення.

Відповідно до Закону України "Про Кабінет Міністрів України" (ст. 20) створюються умови для вільного розвитку і функціонування системи юридичних послуг та правової допомоги населення [2].

Слід зазначити, що законодавством України розрізняються два види правових послуг: юридичні послуги та адвокатські послуги (допомога). Так, відповідно до ст. 5 Закону України "Про соціальні послуги" під юридичними послугами розуміється – надання консультацій з питань чинного законодавства, здійснення захисту прав та інтересів осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, сприяння застосуванню державного примусу і реалізації юридичної відповідальності осіб, що вдаються до протиправних дій щодо цієї особи (оформлення правових документів, адвокатська допомога, захист прав та інтересів особи тощо) [3]. Із цього визначення можна зробити висновок, що адвокатська допомога є одним із видів юридичних послуг.

Ст. 19 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" зазначає види адвокатської діяльності [4].

Закон РФ "Про адвокатську діяльність та адвокатуру в РФ" [5] розрізняє поняття консультаційних послуг та послуг з надання довідок по правовим питанням. Яка ж різниця між першими та другими. Що стосується останніх, то, на наш погляд, надання довідок з правових питань можна визначити, як один із видів інформаційних послуг. Довідка адвоката є документом.

Закон України "Про інформацію" визначає, що документ – матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі. А правовою інформацією є будь-які відомості про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо. Джерелами правової інформації є Конституція України, інші законодавчі і підзаконні нормативно-правові акти, міжнародні договори та угоди, норми і принципи міжнародного права, а також ненормативні правові акти, повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи, інші джерела інформації з правових питань [6].

Що стосується такого виду послуг як консультаційні послуги, то за-

галом чинне законодавство України не містить визначення поняття таких послуг. В науковій літературі існують дві протилежні думки щодо цього. Одні вважають, що консультування – це навчання і допомога порадами, а консалтинг – допомога у вирішенні проблем замовника" [7, с. 6], а інші роблять висновок про тотожність цих понять [8, с. 26]. Як на наш погляд, не існує різниці між консультаційними та консалтинговими послугами, оскільки ці слова є синонімами і походять від (англ. consulting – консультування) – діяльність фірм із надання консультаційних послуг підприємствам, організаціям, фізичним особам із широкого кола питань економіки та права [9, с. 447].

Якщо, звернутися до поняття аудиторської діяльності, то аудиторською діяльністю визнається підприємницька діяльність, яка включає в себе організаційне і методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок (аудит) та надання інших аудиторських послуг (ст. 3 Закону України "Про аудиторську діяльність"). Отже, адвокат надає допомогу, а аудит послугу.

Підводячи підсумки, можна зробити наступні висновки:

1. договірне правовідношення щодо надання правових послуг відрізняється від інших подібних зобов'язань рядом особливостей;
2. законодавство України розрізняє два види правових послуг: юридичні послуги та адвокатські послуги (допомога);
3. надання довідок з правових питань можна визначити, як один із видів інформаційних послуг;
4. результатом надання представницьких послуг можуть бути не правові наслідки, а тільки фактичні дії, зокрема, отримання інформації від акціонерного товариства, передача речі, отримання заробітної плати тощо.

Література

1. Богославец В.М. Договори про надання правових послуг : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 "Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право" / В.М. Богославец – К., 2008. – 19 с.
2. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 07.10.2010 р. № 2591-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2591-17>.
3. Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.2003 р. № 966-

IV // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

5. Про адвокатську діяльність та адвокатуру в РФ: Закон РФ від 31.06.2002 р. № 63-ФЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fparf.ru/federal/fz_ob_advokature.htm.

6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

7. Коростельов В.А. Управлінське консультування: [навч. посіб.] / Коростельов В.А. – К.: МАУП, 2003. – 104 с. Бібліогр. С. 102.

8. Шаркова Г.Ю. Договір консалтингу: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.03 / Шаркова Г.Ю. – К., 2011. – 220 с.

9. Енциклопедія цивільного права України / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; відп. ред. Я.М. Шевченко. – К.: Ін Юре, 2009. – 952 с.

УДК 346.9

Шуба Б.В.,
к.ю.н., докторант,
Міжрегіональна академія управління персоналом, м.Київ

ЩОДО СТРУКТУРИЗАЦІЇ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН

Під корпоративними відносинами слід розуміти взаємовідносини між менеджерами господарського товариства і його власниками (акціонерами/інвесторами) з питань забезпечення ефективної діяльності товариства і захисту інтересів власників, а також інших заінтересованих осіб (кредиторів, партнерів, клієнтів, персоналу товариства, влади тощо).

Зараз в економічно розвинутих країнах уже чітко визначені основні засади правового регулювання корпоративних відносин між їх головними учасниками.